

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre 5 ft — kr.
Hat hóra 2 ft 50 kr.
Három hóra 1 ft 25 kr.
Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasas petit-sor egyszeri kiadás: 7 kr.
Készenléti 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyiltérben:

minden négyhasas garmond sor díja 15 kr.
Völünk összeköttetésben levő hirdető-írdák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetők tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Megjelen: hetenként egyszer.

←→ vasárnap reggel. →←

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takaré- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Vasutépítés.

Mint a napi sajtóban szelöltetett, Békésvármegye közönsége azon határozatot hozta, hogy a közmunkapénztár igénybe vételével vasutat fog építeni. Igen böles és nagyérdékű s horderejű elhatározás.

Mi barsiak ugyan a közmunka pénzeket már régen fordítjuk vasutépítési célokra, a mennyiben a szab. osztrák-magyar államvaspálya társulat által épült esata-lévai szárnyvonal földterületének megszerzésére nevezett társulatnak tíz évi ötezer fitos rátákban ötvet ezer fitot fizetünk; az építés tervezetében levő érsekujvár-ar-maróthi szárnyvonalnak kiépítésében pedig ismét ugyancsak ezen társulat javára százezer fit fizetésére megyei közmunka-alapunkat lekötöttük.

Telát a közmunka pénzeket jóval elébb, mint Békésvármegye a vasutépítési célokra fordítani elhatároztuk.

És mégis nagy különbség létezik a két eljárás között.

Békésvármegye határozatában azon eljárást kívánja imangurálni, melyszerint a vasutat ő maga építse és ne más által építtesse; ő nem segélyző, de önálló vállalkozó akar lenni; amit épít, azt magának saját hasznára akarja fenntartani; azaz a vasutat tulajdonul építeni, annak minden jogaival, előnyeivel, költségeivel. A bars megyei vasutépítés ellenben csak segélyzési mód és eszköz egy más által épített vasutnak javára s hasznára. Barsvármegye nem szerez vagyont, hanem adományt ad; Békésvármegye vagyont kívánja növelni s gazdagodni.

Ugyan mért nem teszi ugyanezt Barsvármegye, hiszen bizony reá férne, hogy valami vagyonhoz jusson s gazdagodási forrást szerezhesen?!

Hogy a Békésvármegye által elhatározott vasutépítési rendszer helyesebb s előnyösebb a közre nézve: senki

kétségbe nem vonhatja. Ismeretes volt ez már régen Barsvármegyében még a hatvanas években s tárgyalatott is a kérdés s elvben kifogás nem is támasztatott; hanem az ilyen dolgokban szükséges egyetértés már a részletes alkalmazásnál nem volt elérhető; pedig csak az egyetértés az alapja valamely nagyobb vállalat előmozdításának; mert vasutat anélkül, hogy az egyetértés útján az érdekeltség a részvételre be ne vonathassék, még a közmunka-alap pénzeinek igénybe vételével, mert tetemes költségek kívántatnak a vasutra, sem lehet a kívánatra kiépíteni.

S hogy mindazáltal, a mint a vármegyék a kőutakat építik, úgy — nem ugyan oly könnyen és gyorsan — építhetnek vasutakat; az is kétségtelen, de szükséges, hogy a mennyiben a közmunka-alap ily erővel nem rendelkeznek, a szükséges, hiányzó erőt egyetértés útján az érdekeltségnél meglehessen szerezni.

Mint mondtuk ezen egyetértés hiánya volt oka Barsvármegyében annak, hogy mindekkorig vasutat önállóan nem építhetett, hanem a vasuti célok elérhetése tekintetéből más vállalkozókat, mint segélyző működött s közmunka alapjából szép összeget adományozott.

Nem veszett ugyan kárba ebbeli adományozása, mert ennek folytán sikerült még is azon igyekezete, hogy csakugyan vasutat immár nyert s nyerni is fog; anélkül pedig, mind eddig huszonöt esztendeig várakozott, várakozhatott volna egyenetlenség folytán. Isten tudja hány esztendeig.

Mindazáltal hinni szeretjük, hogy a vasutépítésnek ezen módját vármegyénk többé követni nem fogja, hanem mint Békésvármegye azon lesz, hogy jövőben a vasutakat önállólag, saját erejéből, mint tulajdönt saját számára építhesse; a mihez szívünkben erőt és szerencsét kívánunk!

meg nem reped utána, hej! keserves az a gondolat, hogy másénak kell lennem."

Annyira megsajnálta szegény leányt, hogy elmentem szüleihez — s szívökre beszéltem. De azok hajthatatlanok voltak, sőt még a szegény Mariuczának tetek szemrehányást, hogy miért avat másokat családi ügyeibe! minek panaszkodik? mikor ök javát akarják, azt akarják, hogy a falujukban ő legyen a legboldogabb s irigyletebb nyevásztá (nyevacske), azért határozták el, hogy Mitrué legyen, s azért kell a koldus Kosztának a házuk tájáról takarodni!

Sokszor, midőn estefelé az egész köznép el volt a házi teendővel foglalva, lementem a kertbe s ott nem egyszer voltam tanuja a két boldogtalan szerelmes szenvedésének, úgy fájt szívem — ha láttam, hogy egymásra borulnak s siratják elvesztett boldogságukat, számtalanszor kimentem az utcára s iparkodtam őket sorsukkal kibékíteni — de határtalan szerelmükben még rám is nehezteltek, mert azt hitték, nem bírom fájdalmuk nagyságát megérteni.

Kosztá mindenáron rá akarta a fátát birni, — hogy vele elszökjék, de a fáta nem mert szülei ellen vétetni s engedte az időt haladni a nélkül, hogy valami változás állott volna be helyzetükben.

Megjött az esküvő előtti nap is, Kosztá fájdalma határtalan volt, ismételte tervét kérte a fátát, hogy szökjék vele, el akarta hitetni a leánynyal, hogy ha a szülők látni fogják, hogy egymáséi lettek, minden jóra fordulhat, boldogok lesznek, de a fáta meg-

A fogak s azok ápolása.

Csekély szervről van szó, melynek azonban nagy jelentőséget kell tulajdonítani az emberi szervezet összműködésében s az általános szépség fenntartásában. Már a régi görög szobrászok is fontosságot tulajdonítottak a fogaknak kosztikai szépség szempontjából, midőn a plastikai tökély kelleihez a szép s ép fogakat is számították.

I.) A fogakról általában.

A fogak szerepe a tápanyag összeapritása. Elégé ismeretes, hogy rossz, odvas fogakkal bírók gyakran szenvednek emésztési zavarokban, mivel a nem kellőleg összeapritott tápanyag nincs eléggé kitéve az emésztő gyomornedvnek.

Ezen szerepükhez képest különböző alkotású fogak vannak (metsző, szem, örlőfogak,) minden fogon megkülönböztetünk 3 részt u. m. a koronát, nyakat és a gyököt. Ez utóbbiban van egy központi csatorna, melybe a megfelelő fogideg vezet. Mind-egyik fog a felső és alsó álcson egy-egy mélyedésébe van beékelve, körülvéve a foghús által, mely a fogakat helyzetükben rögzíti.

A fogak nem egyszerre fejlődnek ki, hanem csak időszakonként. Így a csecsemőnél az első metszőfogak csak a 6—7 hónapban jelentkeznek s csak később a többi, úgy hogy a gyermek a második év végén még csak 20 foggal bír. (Tejfogak.) E fogak a 7-dik évig megmaradnak, midőn is kihullanak s helyükbe állandó fogak lépnek, melyek száma minden oldalon 3 örlőfoggal 32-re szaporodik.

Rendes körülmények között a fogak hosszukás félkör alakjában helyezkednek el a szájüregben. Vannak azonban esetek, hol a rendes fog mellett egy mellékfog is jelentkezik, mely rendesen kifelé áll s ezért tanácsos ezt, mint fölöslegest kihuzatni. Más esetben ismét 2 vagy több fog koronája összenő. (Elefánt fog.) Egyáltalában a fogak helyzetváltozása igen különböző lehet.

II. A fogak betegségei.

A fogak megbetegedését leginkább

maradt föltett szándéka mellett, kijelentette, hogy inkább meghal, de szülei házat szegyebe nem hozza.

Megjött a gazdag Mitrunak négy ökrös szekere, rárakták a magasra vetett ágyat a tulipántos ládával, a szekér előtt ment az „öreg vőfély“ vig muzsikaszó mellett.

A sok menyasszonyi ajándék csak úgy ragyogott a bíróék első szobájában, de a szép Mariuczának — még egy mosolya sem volt — az oláh fáták által oly nagyon kedvelt ajándékokra, engedte, hogy az emberek örüljenek szüleiével, ő pedig járt-kelt érzéketlenül, mintha nem is ő volna az ünneplés tárgya.

Mitruhoz egy szava sem volt, ha tekintetével találkozott, borzadást érzett minden tagjában, érezte, hogy azt az embert, ki boldogságát feldulta, soha sem tudná még egy barátságos szóval, vagy mosolylyal sem fogadni.

Midőn a következő nap megvirradt, ép oly hidegen készült az esküvőre, nem törődve sem apja bizelgő szavai, sem anyja könyeivel.

Midőn a lakodalmas nép a templomban volt s szegény Mariucz a gyülvölt völegénynek esküdtött örök hűséget, Kosztá az örömszülők udvarán lötte magát szíven.

A mint a násznép a szép nyevásztával megérkezett, akkor takarták be Kosztá holttestét s vitték el a házból, a szép Mariucz pedig az ajtóban rogyott össze.

Azért az oláhok megtartották a lakzít, de Mariucz nem vehetett részt a mulatság

vegyi s hőmérséki behatások okozzák. Így vannak ásványok, melyek használata mellett romlanak a fogak: ilyenek a phosphor, arsen, higany stb. melyek vagy közvetlenül a fogra hatnak vagy pedig a foghúst lazítják s így a fogak kihullását idézik elő.

Károsak azonkívül a savak is s azért tulságos savanyu ételek élvezése nem tanácsos, jöllehet egy előnyük is van a savaknak t. i. a fogra leülledett fogkövet (mészókat) feloldják s a fogakat fehéreké teszik. Innen van, hogy gyümölcskedvelőknek s szeszes italokat élvezőknek (a gyümölessav s alkohol folytán) igen fehér fogaik vannak.

Sokkal kártékonyabbak azonban a fogakra a hőmérséki behatások, azaz a magas és alacsony hő gyors váltakozása. Hasztalan a legnagyobb gondozás, ha ez ellen véteünk. Pedig mily sokan vannak, kik nem veszik ezt figyelembe, midőn pl. forró kávéra hideg vizet isznak, vagy midőn a nagy nyári hőségben fagyaltot v. jeges kávéét élveznek. Tapasztalati tény, hogy a nagy hideg ártalmas a fogakra s innen van, hogy télen gyakoribb a fogfájás a belégett hideg levegő folytán, mint nyáron. Azért ajánlatos télen becsukott szájjal sétálni.

Kóros megjelenés továbbá a fogkö, melyet helytelenül borkőnek is neveznek. Ez nem egyéb, mint a szájnyálban lévő mészók lerakódása a fogakra. A fogkö a fogak meglázulását idézi elő s pedig azért, hogy a foghúst ingerelvé, azt lazítja sőt idővel a fog is kihull. Azért a fogkö eltávolítandó vagy ráspolóval vagy más műtét útján, de sohasem savak által, mint milyeneket legtöbb fogpászta bír, mert ezek nemcsak a fogkövet, hanem magát a fog állományt is feloldják.

Miután rövid vázlatlal bírnunk azon kóros behatásokról, melyek a legtöbb fogbetegség okozói, azon fontos kérdés előtt állunk, hogy mit tegyünk a fogak egészségének fenntartására?

III.) A fogak ápolása.

Minthogy a fogak romlásának okai főleg a savak s rothadó anyagoknak a

ban, három hétig élet-halál között lebegett. Midőn föllábadt súlyos betegségéből, sok ideig nem volt rábírható, hogy férje házához költözzék, végre testben, lélekben megtörve, engedett szülei unszolásának s elment új otthonába, a gyülvölt férj mellé, kit életében soha sem tudott megszeretni, átkozva a perczet, mely vele összehozta, mert ő okozta szeretett Kosztája halálát.

Azóta sok idő letolyt! az idő minden sebet behegeszt, — a mi nyevásztánk is két gyermek anyja, de azért meglátszik rajta, hogy sokat szenvedett, lelke megtört s csak is a jó Istenben való hit tartotta meg életben, ő a szülők erőszakoskodásának áldozata; boldog lehetett volna első szerelme mellett — s boldogtalan lett a szülői nagyravágyás és zsarnokság miatt.

Sokszor jár a temetőbe, ott érzi magát boldognak s Kosztá sírján panasolja el, mily sokat szenved, mily boldogtalan a nem szeretett, az utált, ráerőszakolt férj mellett.

Minden virághervadást örömmel fogad, mert mindig közelebb ér azon időhöz, midőn majd ott fenn egyesülhet azzal, ki nélkül nem élhetett — s kit még halálában is annyira szeret.

Egyszerű történet, de azért elég anyagot nyújtana egy drámára s Mariucz megérdemli, hogy hűsége megörökíttessék, mert sok nagyvilági hölgy tultette volna magát Kosztá vesztéségén — sőt még büszkén emlegetné, hogy érte öngyilkos lett régi szeretője, s lehet — egy szánó mosolyt szentelt volna emlékének. **Balla Kálmáné.**

TÁRCZA.

Mariucz.

— Beszély a román népeletről —

Körülbelül tíz éve, hogy a világhírű aninai vaspályán utaztam anyámhoz Oravicza vidékére; e gyönyörű vidékre, mely még a legtapasztaltabb utazót is elragadja szépségével.

A gyönyörű vizesékekkel gazdagon megáldott vadregényes vidék elbájolón hat a szemlélőre s önkéntelen azon gondolata támad, hogy itt, minden mi él, csak boldog lehet, csak midőn az ember az ott lakókkal érintkezik — győződhet meg róla, hogy itt is csak azon mértékkel mérnek, mint bárhol a világon.

Alig voltam pár napig anyám házában — midőn séta közben egy gyönyörű oláh fáta (leány) tűnt szemembe, kérdésre elmondta, — hogy e szép fáta a bíró leánya, kit mindenki a „szép Mariuczának“ nevez, és hogy rövid idő múlva férjhez fog menni: egy gazdag Mitru nevű paraszt leány a mátkája — de a leány egy szegény bányászleányt szeret, s a nóta szerint inkább elengedi „hat ökröstől subástól“ a gazdag Mitrút, csak a szegény Kosztáé lehessen.

Később többször ellátogatott hozzánk a szép Mariucz, s midőn bizalmas lett körünkben, elmondta, — hogy csak szülői kényszerítésének enged, „mert damna drágá (kedves asszonyom) én csak az én Kosztámat szeretem — csodálom, hogy a szívem

szájban maradása, továbbá a hideg s meleg gyors váltakozása és a fogkőlerakódás; azért mindenekelőtt arra kell ügyelnünk, hogy hidegre meleget vagy melege hideget hirtelen ne vegyünk a szájba és különösen nagy hidegben zárt ajkakkal járjunk, azonkívül szabálytalan emésztés idején, vagy ha a szájfolyadék állapota beteg, ez ellen kell hatni. Végre a fogkőlerakódás szabályszerű időközökben fogorvos által ellenőrizendő.

Fő és sarkalatos elv, hogy: a fogakat s száját tisztán tartsuk; minden étkezés után fából készült fogpiszkálóval kitisztítsuk és a száját jól kiöblítsük, ha lehet langyos vízzel (28—30 C.) A fogakat úgy felkeléskor, mint lefekvés előtt fogkefével megtisztítsuk.

A fogkefe ne legyen sem igen lágy, sem túlságosan kemény. Megválasztásánál pedig tekintettel legyünk arra is, vajjon tiszta s jó sertékből van-e készíttve. Azonban nem elégséges a fogkefével csak külsőlapjait a fogaknak tisztítani, hanem a szájüreg felé fordult lapokat is.

Fontos tényező még a fogak tisztításához használandó fogpor megválasztása is. Pedig éppen e téren hibázik legtöbbször. Legcélszerűbb a fogak tisztításához ugynevezett alkalikus fogporokat használni, mert ezek a savakat ártalmatlanná teszik. Fogpászták és fogszappanok egyáltalában nem jók, mert ezeknek alkotórészei a levegő behatása mellett rombolólag hatnak a fogakra.

A fekete fogpor sem ajánlható, a mennyiben a szénrészecskék a fogus alájutva, kékes-feketés szegélyt idéznek elő és azonkívül a zománcot is lesúrolják. Hasonlóképp helytelen a dohányhamu használata, mert ez a fogakat törékenyekké teszi.

Szokásban van a száj kellemetlen szagát palliatív-palástoló-szerekkel, minők az illatos cachouk, anatherin szájviz stb. elűzni. Ezek azonban mellőzendők, mert ha egyidőre el is őrítik a kellemetlen szagot, a bajt jobbra nem teszik, sőt idővel rosszabbítják. Legjobb ehhez a tiszta víz, esetleg sósvíz.

Végül felvetem az oly gyakran hallott kérdést: árte a fogaknak a cukor és a dohányzás? Ime a válasz. A cukor kétféleképpen árt; egyrészt azáltal, hogy kemény darabok rágásával megsértjük a fog zománcját; másrészt pedig, ha a cukorevés után ki nem öblítjük gondosan szánkát, mert ez esetben a cukor tejsavvá válik, mely a fogak meszes alkotórészeit feloldja.

A mi pedig a dohányzást illeti, a dohányfüst inkább használ a fogak, mint árt.

Hisz a húst is füstre akasztjuk, ha óvni akarjuk a rothadástól. A szípka nélküli való szivarozás azonban ártalmas a fogaknak, mert a nagyobb foku hő közvetlen a fogakra hat, másrészt pedig azért, mivel a dohánynedv beszívódik a fogba s azt rutul megfesti.

Nem lesz szükségtelen azonkívül egy körülmény is felhozni, mely gyakori az életben s mellyel szintén nagy mértékben ártunk a fogaknak s ez a nők azon rossz szokása, hogy a ezernát ketté harapják. E rossz szokás a fogat megesorbitja, sőt esonhártyagyulladás is előidéz és a fog kihull, a mint ezt varrónőknél igen gyakran látjuk.

Az elmondottakból kitűnik, hogy a fogakat lehetőleg tisztán tartsuk, azokat minden kártékony behatásuktól megóvjuk, mert csak ily módon menekülhetünk meg azon általános bajtól, mely oly sokakat kínoz — a fogfájástól.

Weinberger Adolf.

A veszettség.

Az, hogy a nyelés lehetetlensége miatt az állatok néha nem ihatnak és szájuk tajtékzik, különösen az emberekre nézve igen veszélyes félremagyarázásokra ad alkalmat, minthogy a víziszonyt s tajtékzó száját a dühösséget jellemző tünetül fogadván el, a kutyát mindaddig egészségesnek, illetőleg nem dühösnek tartják, míg a víztől nem irtózik, vagy míg szája nem habzik, s addig tehát a kutyát sem nem kerül, sem el nem távolítják. Ezen balhiedelmek már sok ember esett áldozatul.

A dühös kutyának szemköt-hártyája vörös, szeme a viláosság iránti túlérzékenysége miatt fényt kerüli, amiért is ily kutya szemét gyakran behunyja, homlokbőrét összeráncolja, s ezért ily kutyának tekintete igen mogorva és ravasznak tetszik. — A szem belsejében néha egészséges állapotban is észlelhető villó fény feltűnő.

A dühösség jelenlétére a kutya mozgásából is vélték következtetni, azt állítván t. i., hogy a dühös kutya mindig egyenest szalad s farkát behuzza. Ez azonban nem áll; mert rohamon kívül a dühös kutya is ide-oda tér el utjáról, mint éppen kedve tartja, a roham beálltával pedig neki rohan a legközelebbi tárgynak, azt fogaival megtámadja, míg ily támadásoktól kimerülve, végre össze nem rogy. Ami pedig a farknak a hátsó lábak közé behuzását illeti, ez inkább a félelemnek, mintsem valamely betegségnek jele. A düh lefolyásában beálló hideg következtében a fark is lefog, nehézséggel fogva; amint pedig ez állapotban a kutya farkát nem bírja fentartani, ép oly kevéssé képes azt lábai közé huzni, miért is a farknak behuzása sohasem vehető a düh jeléül.

A dühnek az ingerültség jellemezte ezen korszaka szintén 1—2 napig tart s csak igen ritkán huzódik el egy-két nappal tovább, mire a halál vagy hirtelen vagy pedig előrement hideg folytán következik be.

A rohamok gyengébb, meg gyengébb volta, azoknak a szabad idővel mindinkább észlelhető egybefolyás, a visszabátásnak

majdnem egész megszűnése, a test anyagának szemléletmást beállott fogyása, valamint az erőnek végkimerülése jellegzik a dühkórnak utolsó vagy hideg időszeit. Ezen időszeiben a kutya már alig bír felkelni, járásában ingadozik, gyakran összedül, megbénult hátulját maga után huzza s farkát lógatja; többnyire nyitott szája s kilógó dagadt nyelve vörös, barnavörös vagy olomszínű és száraz, szemei beesettek, aszartuhártya homályos; harapási vágya most még felebred, de inkább csak bolygatásra; hangja egészen elrekedt, lélekzése igen nehéz, érverese gyors és rendetlen, a szemléták tárgultak; néha-néha még rángöröskök is beállanak, s pedig majd csak egyes izmokra szorítkozva, majd az egész testre elterjedve, melyek néha tökéletes dermenetig fokozódnak. Végre akör kezdetétől számítva a 4—6-ik napon — igen ritkán később, az állatok mámorba esnek s csendesen elhalnak.

Van még egy neme a dühnek, melyet csendes ebdühnek neveznek és pedig azért, mivel vannak esetek, melyekben az idegrendszernek izgatottsága vagy éppen nem, vagy csak csekély mérvben, s ekkor is csak akkor vehető észre, ha az állatok erősen ingereltetnek. Ily betegnek igen csendesen szoktak lenni; az elszókési vágy ritkábban s igen csekély mérvben áll be, az utóbbi már azért is, mert az álkapocs megbénulása igen hamar szokott bekövetkezni. — Mindazonáltal nem tanácsos ily kutyákhoz vigyázatlanul közelíteni, s azokat bolygatni, mivel rendkívül nagy felizgatás folytán néha álkapocukat zárhatván, harapnak is.

A nyitva álló szájból nagy mennyiségű nyál foly ki; néha a nyak és nyelv feltűnően dagadtak, továbbá orr, gége és hörgöhurut fejlődik, sőt néha a bélesatorna is a bántalom körébe vonatik, mely esetben az állatok hasfájdalmak nyilvánítása mellett hig bélsárt ürítenek. A többi körtünet egészen azonos az előbbi körképben leirt tünetekkel.

A dühnek lefolyása általában igen heveny s kimenetele mindig kedvezőtlen, legálább mindaddig még egyetlen eset sem ismeretes, melyben állat ezen korból kigyógyult volna. (Folyt. köv.)

Budapest, 1888. nov. 15.

Ime minden mulandó. A főváros előkelő köreinek, intelligenciájának, az ugynevezett vezető elemeknek, a polgári vérről is szívesen vegyülőkéknek a mortaison itthon rekedtjének estve, alkonyatkor rendez talákozó helye, oly igen sok kellemes gyönyört ébresztő légyott színtere, a filibeműzőn szép hangzású „Hangli“ a korzó egyik balparti paradicsom ligete, a kioszk, mint ilyen megszűnt lenni. De nem mintha a zordón tél idézte volna elő e változást, mert hisz a redoute egyik szárnyában etablizott Hangli kávéház is oda van, hol pedig a moderatörök és felülfütők által a tartézkodás ugyancsak kellemessé van téve. Nem! Tavasz ébredtével sem találkozunk többé a Hangliban, mert valamint a kávéháza már most, úgy fog bevonulni a természet ébredtekor a kioszkba, Rémi az ifjabb. E hirtelen változás e hó 1-én történt meg Budapesten, tekintve azonban a politikai konstellációk halmazát, a feldolgozandó anyag bő voltát, lapjainknak esupán hirdetési rovatában találkoztunk e változást jelző, sokakra igazán meglepő hírrel.

Nem szórna átkot a világra,
Hol a küzdés révpartra nem talál,
Hol nincs jobb, mint a földnek álma...
A földnek álma...
Bár csak megváltva,
Hogy szabaduljak kinjaim közül!...
De hallga!
Mégét kítombolta már a vihar,
Pihenni tért a zivatros éj.
S az égtávolnak fényes peremére,
— Mint csodás búvész varázsvesszejére —
Milliárdnyi csillagot tűz
A Mindenható ujja...
Oh milyen üdv! oh milyen kéj!...
E diés, ümepélyes csendben
A békeangyal szárnya lebben,
S szárnyának egy-egy suhájása
A boldogságnak bő áldása...
Am hozzád nem ér, csak egy sirám,
Feljajdult tán kis unokám?
Vagy brúgóm szétnyitni húrja
Pattant kettő?
Végkép felmondta von' szolgálatát,
Kit hosszú évek tettek elfeledtét,
A toldott földött vén barát?...
A csendbe fagyott ősi szők tanyán
Minden púszul az éjszakán...
Az én végem is elközelt;
Ereimben bíbni érzem a vért...
Kis unokám, szerelmes magzatom;
Én keltelek most, nem a zivatros,
Siess, siess — a papért!
Oh! bár csak jöne már a halál!
Hideg karja elkészülten talál...
Az átkot, amit szórtam a világra,
Nem magammal viszem sírházamba,
Fajomra sem hagyom örökül...
Sorsommal végre kibékülve,
Azon tudatba elmerülve
Halok meg... szentem!... szent atyám!...
— Add csak áldásod reám! —
Hogy lelke ott fenn üdvözül!...
Gerő Gyula.

Agg cigány siralma.

Süvölt a téli szél. Sűrű pihékben
Kavarg a hó fel és alá.
Tornyosuló hullámhegyek
— Mint lánczról szakadt órák ebek —
Zajongva rohamak
Az iszapos Vágnak medrén tovább...
Akár csak a vízözön hajtaná!...
Partján a tajtékzó bős folyónak,
Hol csak tövis terem hirmondónak,
Egy rongyos falu határában,
Kopasz fűzfák közt busmagában,
Mint egy ingó-bingó madárfészék,
Megrendülve dulásán a vésznek,
Mozog-ropog a sártákolta kunyhó —
Paradicsom-kertem, szőlőtanyám!...
Egyiptom forró égöve alatt
A leprával sújtottakat
Szigetelték el így hajdanán,
Miként sok ronda, piszok falu
Határából most zárja ki — a cigányt!...
Fecske nem kérdi: fészékét hova
Ragaszsa oda?
A cigányt három megye üzi-hajtja,
Míg maroknyi földre rakja
Szutykos kis kunyhóját.
Pedig ember, — az Isten adta, —
De azt senki sem látolgatja,
Csak azt, hogy... hogy — cigány!
Igen, igen... cigány!...
S mind ez miér?
Arcomba szökött a vér,
Am szümbe fojtom bánatom...
Jó régen — talán mese is —
A rómaiaknál akasztófát
Sütöttek a becstelennek homlokára.
Nálunk ez másképp járja!
Ehez mostanság már az is elég,
Hogy egyikünk cigány legyen,
Vályogvető cigány, — semmi egyéb!
Még a nyomorult koldus is,
Ki hazugsággal lopja össze kenyereit,
Félállról néz le tar fejemre,

Latorjait gunyra felbogyasztva;
Miként ha mondaná: Utból more!
Te megvetett gaz pária!
— Nincsen erőm, vénhegt göbő vagyok,
Ezért kéne lakolnia!
S van ember, a ki megbecsülne
Egy utszéli cigányt?
Lée-szgyerőt kivált?
Házörzö ebnek jobb a dolga,
Róla a gazd' uramnak vagyon gondja,
Veliük ki gondol? Senki sem!...
Nyolezvanót éve az életnek
Terhes nagy iskola!
S még így sem lett a sorsunk jobbá,
Ez alatt sem javult az ember,
E büszke féreg a föld pora!...
Hja!... vad szárnyain a hózivatros,
Kunyhót, palotát egyformán takar;
A szenvedély árján büszke gög,
Ha porból a magasba nőtt,
Mindent lábbal tiper...
Süvölt a téli szél. Össze-vissza tépi
A ronda kunyhó rondább listókat,
S — mint vén zivomból a sok emlek —
Repül a tájon szertesét.
Süvölj, tombolj, szilaj harag!
Megszoktam én vad haragod;
Csak annyit esdek: Kegyelem!
— Ha szívemet marcangolod —
Ne dulj, ne pusztíts ősi fészekenem!...
Anyám regléte: Ilyen éjszaka
Volt életemnek első hajnala,
Csoda-e aztán,
Ha borosan kél fel a nap,
Nyugtával hogy még borosabb?!
Szégyen s nyomorban tengtem életem,
Munkára tennett két kezem
Munkát kerestem, kért, de nem talált,
Került mindenki, mint a döghalált...
Nyűgként viseltem hát tovább,
A mit csillagzatom hozott,
A hitvány életet;
Jaj! hogy kemény jármom alól
Nem én dülhettem ki jó fiam helyett;
Most néma volna ajakam,

Hogy is lehetne ilyenekkel törődni, mikor olyan, bennünket égetően érintő ügyek vannak napirenden. Ritkaság, hogy Budapesten oly egymásutánban jelentkezzenek testületi demonstrációk, memorandumok, kérvényt gyártó korporációk. Hja! Nagyon elevenére tapintott mindnyájunknak a most beköszöntött haute saison első termékeivel. Mint már kifejtettem minden élő, mozgó egyed érdekelve van. Innen a mozgás, kérvényezés, testületi tisztelgés, antisambirozás. Megkezdették a különböző jellegű városok, magánosok, követték a jogászok, ezeket a kétrédbeli gyógyászok, technikusok és minden rendű és rangú egyetemi, jog és más akadémiái polgárok. Azalatt pedig a képviselőház ülésezik és pedígen most már érdemlegesen és hogyha oly gyors tempóban letárgyal mindent, mint a konverzióról szóló törvényjavaslatot, mely nagy majoritással egyik forumon már törvényre lett, akkor ne sokára elérkez az idő, hogy az oly rettegett javaslatok napirendre tűzzenek, melyek eldölte iránt oly aggasztóan érdeklődünk.

A képviselőház e héten már megkezdé érdemleges üléseit. Napirenden a konverziós törvényjavaslat volt, mely az ellenzék erős érvelése és ellentállása daczára nagy szótöbbséggel általánosan és részletesen is elfogadtatott. Megemlítésre méltó Irányi-indítványa a duna-szerdahelyi mandátum igazolásából kifolyólag, hogy ne a bíráló bizottságok, hanem más független bíróságok ítéljenek a megtámadott mandátumok ügyében. Az angol kormányelnök nyilatkozott a helyzetéről. A lordmayor (polgármester) lakomán a kabinet elnöke a hagyományhoz híven rendezen egy politikai enunuciációt tart, melyre egész Európa kíváncsi.

Igy történt ez idén is november 9-én. Miután érinté a Sackville esetet, az ázsiai afgán felkelést, a kelet-afrikai eselszövényeket, Egyiptomot, tehát 3 világ részben per tangentem való körültretekintése után Európára tért át, hol szerinte mindazok, kik a kormány gyeploít kezükben tartják, békét óhajtanak. Egy európai háború iszonyu kimeneteli volna, a legyőzöttek teljes megsemmisülése. Nagyon tart egy rosszul informált, könnyen hevülő nép érzelmeinek kitéréséről. Aggodalom keltő az évenként szükségszerűen jelentkező fegyverkezés, mely fegyveres béke végre is hová fog vinni? Beszél az európai 12 milliót tevő haderőről és figyelemzet, hogy Anglia is készen álljon. Szintegy nyilatkozott Goblet a francia külügy-miniszter is a külügyi tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmával. O is hideg vérral nézi az általános helyzetet. Szerinte Franciaország senkit sem provokál, hódítást nem készít elő, de elég erős, hogy félnie ne kelljen. A béke megóvása az ország legfőbb érdeke. Hosszasabban védi a vatikáni követéséget és beszűntetését erősen ellenzi.

Az angol és francia miniszterek tehát, miként látható, majdnem megegyeznek nyilatkozataikban, nem mondhatók ezt a magyar és spanyol ifjakra. E két ifjuság ugyan alapjában is elfűtő, de a modor, mellyel egyes minisztereket persiflálják, még inkább az. Magyar ifjaink ékes szavakba foglalt kérvényt nyújtottak át küldöttségük után egy a miniszterelnök, mint a honvédelmi miniszternek, a spanyol ifjuságanélkül, hogy egyéni érdekei forognának napirenden, az utczán a tüntető, kihágó tömeggel egyesülve kövekkel dobálja Camovas miniszterét, hol a több napi zavargás antimonarkhikus tüntetéssé fajult. Hasonló hírek keringtek a hét keretén belül, — de csak egy napig tarthatták magukat mentve a demontitól — Bécsben és Budapesten egyaránt Bulgáriát illetőleg, hol a tüntetés valóságos forradalomná nötte ki magát és a fejedelem is megöletett. Szerencsére az egész bürzemanővernek bizonyult.

Fővárosi levelező.

Biztosítási tizparancsolat. A bádeni nagyhercezség gazdasági egyesülete a biztosításra vonatkozó „tizparancsolatot“ állította össze és azt tömegesen terjeszti a területén lakó kis gazdák és községi lakosok között. — A tizparancsolat a következő: Első parancsolat: Vagyonodat és birtokodat, házadat, majorodat és mindenedet a mid van, tűz-, villám- és jégkár ellen biztosítsad, mert: „A bajoktól eleve övd magadat, erre tanít esz, erő és akarat.“ Második parancsolat: Ne biztosíts többet, mint a menyid van, mert a biztosítás nem üzlet, azon nem szokás nyereszküdni, hanem kötelesség, hogy mindazt, a mit szerzettél, megőrizd, mert: a becsületesség szerzeményt tisztességes uton kell megőrizni. Harmadik parancsolat: Ne biztosíts azonban kevesebbet sem, mint a menyivel bírsz, mert akkor, ha elért a csapás, nem kapsz teljes kárpótlást, pedig a kevésből sok, ha kevés pusztul is el. Negyedik parancsolat: Ne tégy könnyelmű bevallásokat a biztosításnál, hanem mindazt, a mi a tied, becsületesen és határozottan valld be, hogy a baleset után ne perreskedjél, vagy le ne szólhassanak, mert csak a becsületes munkán van Isten áldása. Ötödik parancsolat: Szomszédaidat, barátaidat és rokonaidat, sőt mindenkit, a ki iránt jól értesz, beszéld rá a biztosításra, nehogy a kár és szerencsétlenség által elszegényedve, terhedre váljanak. Hatodik

parancsolat: Biztosítsd különösen vetéset a jég ellen, hogy kamrákban nyugodtan alhass, ha Isten szántóföldre zivatart küld, mert gondold meg, hogy egy elvezett aratás koldussá tehet. Hetedik parancsolat: Ne felejtés élet- és baleset ellen is biztosítani, mert az Ur téged minden órában elszólíthat e világból akár betegség, akár oly baleset következtében, a mimő a járás, lovaglás és utazás közben könnyebben utólréhet, semmint gondolnád. A te életed pedig bizonyára drágább jószág, mint akár házad, udvarod, vagy természet, de ez a drága jószág síró nő és gyermekeid számára el van veszve, ha nem gondolkodtal bülesen arról, hogy kereseted halál vagy baleset alkalmával a kifizetendő biztosítási összeg által kárpótoltassék. Nyolcadik parancsolat: Ne használj kifogásokat a biztosítás ellen és másokat se akadályoz biztosítási szándékukban, sem le ne beszélj őket, mert a kik oly könnyelműek és nem biztosítanak, azokat éri legelőbb a szerencsétlenség és az ilyeneket soha senki még csak nem is szánja. Kilencedik parancsolat: A biztosítási díjakért ne csinálj magadnak szemrehányást, sem másoknak kifogást, mert ez a viszonyokhoz képest elég kevés. Csak annyit tégy mindig félre, a mennyit egy-egy ital borra naponta kiadsz, abból kikerül a díj minden biztosításodhoz. Már pedig kötelességedet pontosan teljesíteni fontosabb, mint szomszjadat oltani. Tizedik parancsolat: Vizsgáld meg jól a biztosításra tett kiadásokat s úgy tekintsd azokat, mint a műket evésre és ivásra adtál ki. Mert a mint ez utóbbit nem halaszod el, mikor éhes és szomjas vagy, úgy ne halaszod a biztosítást sem, mert az neked lelki nyugalmat, biztosságot, vigaszt és segínyt szerez.

G. L.

Különfelek.

— **Leva város** közönsége f. hó 14—16-án tárgyalta 1889 ik évi költségvetését. Örömmel győződünk meg ez alkalommal városunk adminisztrációjának úgy, mint anyagi viszonyainak fokozatos fejlődéséről. — A vármegye skontroll-bizottsága közigazgatásunk legtöbb ágáról elismeréssel nyilatkozik s általa is követelt személyszaporítással városunk ügykezelése bizonyára a tökély stadiumába lép. — Fokozatos fejlődést észlelünk az anyagiak terén is; költségvetésünk bevételi rovata kibontakozik a „régii követelések” hínárjából s évről-évre apadnak a fizetetlen számlák s tisztai hátralékok kiadási tételei is. A város évi kiadása 38513 ft. 96 kr, bevétele 29356 ft 95 kr; fedezendő hiány 9157 ft 1 kr, mely összeg 25/100-os pótlékkal lesz fedezve. A költségvetés tárgyalásánál mint vörös fonal kiért évről-évre a város földbirtokának kezelési rendszerére, a közőháj, hogy a birtok hasznosbérbe adassék. Ez jogos kívánság; ma már túlhaladott álláspont, hogy egy város földbirtokot kezeljen; bérbeadó a birtok — szerintünk — még az esetben is, ha az pár száz ft veszteséggel történék; mert a birtok házi kezelése bémítólóg hat az adminisztráció vezetésére, sőt a birtok kezelőtisztviselők a lakosság egy részénél gyamúsításnak vannak kitéve.

— **Hymen hírek.** — Dr. Halas y Kálmán lévai állam-tanítóképezdei tanár f. hó 14-én vezette oltárhoz P o m o t h y E l l a kisasszonyt, P o m o t h y G á b o r varányi földbirtokos kedves leányát. — K l a i n József városunk szülöttje, — m. kir. honvéddhadnagy, hadbiztos-jelölt f. hó 15-én váltott jegyet S c h a l l e r M a t h i l d kisasszonnyal, S c h a l l e r a l e z r e d e s, honvéd főhadbiztos kedves leányával. — T a r t ó s boldogság koszoruzza frigyüket!

— **Jégpálya novemberben.** Igazán ritka eset, hogy már novemberben a koresolyázás örömeit élvezhessék a jégsportot kedvelők, a kik még csak nem is laktak a grönlandi regényes partokon, hanem a prózai „mésékelt égövünk” alatt voltak szerencsések megpillantani a napvilágot. Biz ez megessett rajtunk. Napok óta olyan erős fagyok járnak, hogy a P e r e z patak sok helyen beállt s kiöntéseim vigan siklanak már tova a koresolyázók.

— **Hangverseny.** Ipolyságon december hó 12-én a „Jó szív egyesület” és részben a megyei inszgesek javára gróf Z i c h y Géza a megyeház nagytermében hangversenyt rendez, melyet táncmulatság fog követni. Helyárak: számozott hely az első sorokban 5 ft; a középső sorokban 3 ft; az utolsó sorokban 2 ft. Alólhely: 1 ft. Karzati ülőhely 2 ft, állóhely 1 ft. Kezdet este 8 órakor. A hangverseny műsora a következő: 1. Prolog. P a j o r I s v á n t o l. Szavalja H e l m b a c h e r M a r i s k a k. a. 2. a) Elogia. b) Etude. Előadja gróf Z i c h y Géza. 3. a) Lieben Und Sterben. b) Komm Zu Mir. Gróf Z i c h y G é z á t o l. E n e k l i B a l c e z á r I r é n k. a. Z o n g o r á n k i s e r i S z a b a d o s B é l a. 1. Don Juan. A o r á n d. M o z a r t — gróf Z i c h y. Előadja gróf Z i c h y G é z a. 2. Temetés külföldön. K ö l t e m é n y g r o f Z i c h y G é z á t o l. Szavalja M a j l á t h B i r i k. a. 3. L a k m é. P a r i a l e á n y d a l a. D e l i b e s L e o t o l. E n e k l i B a l c e z á r I r é n k. a. 4. Magyar R a p s o d i a. Előadja gróf Z i c h y G é z a. — V i d é k i vendégek felkértenek, hogy elszállásoltathassák czéljából, idejkorán a rendezőséghez fordulni sziveskedjenek.

— **Gyászhir.** — Hruska József ar.-ma-

róthi ügyvéd, — ki rövid idő óta elmezavaban szenvedett, — f. hó 14-én Budapesten elhunyt. — A boldogult holttestét — gyászoló családja hazaszállítatván, közrészvét mellett tette örök nyugalomra. — Nyugodjék békében!

— **Kitüntetett püspökök.** A király C s á s z k a György szepesi és S c h u s z t e r Konstantin váci püspököket az egyház és a közügyek terén szerzett érdemeik elismeréséül az első osztályú vaskorona-renddel tüntette ki.

— **A honvédcapatok** tettleges állományának szaporítása következtében a honvédtisztek száma is szaporodni fog és pedig a gyalogságnál az ezredek száma 6-tal, az alezredeké 10-zel; az őrnagyoké 14-gyel, összesen 30 új tüzstiszttel, — az I. oszt. századosoké 99-cel, a II. oszt. századosoké 32-vel, a főhadnagyoké 239-czel fog szaporodni; a hadnagyoké alább szállítatik 89-czel s a tiszthelyetteseké szaporítatik 295-tel. A lovasságnál az alezredek száma több lesz egyvel, őrnagyoké 2-vel, a II. oszt. századosoké 5-tel, a főhadnagyoké 31-gyel, a hadnagyoké 50-nel, a tiszthelyetteseké 20-szal. Így tehát lényeges változás van kilátásban legközelebb a tisztikar előléptetésében, mely — hir szerint — már a jövő év folyamán meg is történik.

— **A cselédek kiházasítása.** Arad városa egy szabályrendeletet készített a jó erkölcsű és hű női cselédek kiházasítására és segélyezésére. E szabályrendelet a belügyminiszteriumtól jóváhagyva leérkezett, mely életbélép 1889. szept. 1-től kezdve. E szerint Aradon évenként 200 ft díj lesz kifizetve a bírságpénzekből, melyre pályázhatnak mindazon női cselédek, kik egy helyen huzamosabb ideig szolgáltak és jó erkölcsűeknek bizonyultak be. E nemes intézkedés minden esetre nagyban fogja emelni a cselédek szerénységét és jó magaviseletét.

— **Ötödik korosztály.** Az új véderő törvényjavaslat értelmében ezentúl a hadköteles ifjak 21 éves korukban jönnek első ízben ujoncozás alá s minthogy a javaslat már a legközelebbi ujoncállásnál életbélép, az átmeneti intézkedések szerint 1889-ben az 1868. 1867. 1866. és 1865-ben születettek jönnek sorozás alá. E szerint az 1865. évben születettek most már ötöd ször jönnek sorozás alá.

— **Büvészeti előadás.** Merelli ismert nevű büvész a helybeli szálloda nagy termében két büvészeti előadást tart vasárnap nov. 18. és hétfőn 19-én. A büvész következő történet által hívta fel magára a figyelmet. 1885-ben Oroszországban utazott s ott abban a szerencsében részesült, hogy a czárnak egy udvari ünnepélyére meghívták. Az udvar nagy rész e együtt volt már és kíváncsian várták a történéseket. Midőn egyszerre az ajtó feltárult és Merelli frakban és felér nyakkendővel belépett. Késlekedése okául a roz időt és azt hozta föl mehetségül, hogy kocsit nem kaphatott. Alig hogy Merelli egy-két szót kiejtett, a czár fölállott és közel lépve hozzá, mérges tekintettel mérte végig. Merelli kétségbeesve az általa előidézett kellemetlen fogadtatáson, szemeit földre sítve észrevette, hogy a nagy sietésben elfelejtette az előszobában egyik sárczipőjét levetni. Gyorsan magához térvé, lehuzta a lábán levő sárczipőjét, kinyitotta az ajtót és azt mondá „Mars ki!” És ezipő megérté gazdája szavát, mert gyors tempóban czammogott ki az ajtón, amelyet a büvész utána gyorsan bezárt. A czár a büvész által előidézett jelenet annyira meg volt lepve, hogy az előadás végén Merellinek emlékül egy gyémántokkal kirakott melltit ajándékozott.

— **Levelek és táviratok lefoglalása.** Említettük már, hogy a közlekedési miniszter rendeltetleg szabályozta, hogy a postai és távirati küldeményeket ki és mily esetekben foglalhatja le. Az igazságügyi miniszter most közli adatait hatóságával e rendeletet, mely a hivatalos lap közlekedési számában jelent meg. E szerint, ha a bűnügyekben van szükség a levéltitokra, esupán az ügyészség, a vizsgálóbíró vagy a törvényszék foglalhatja le a postai vagy távirati küldeményt tovább küldés vagy kézbeadás előtt. Rendőrkapitány, főszolgabíró, csendőrpáncsnoknak joga nem terjed ennyire. A küldemények elküldését vagy kézbeadását azonban 24 órára a rendőrség is felfüggesztheti s ez alatt módjában van bírósági intézkedést kieszközölni. Joga van továbbá a csendőrségnek írásban felvilágosítást kérni arra is, hogy valaki kinek írt s kitől kapott levelet, csomagot vagy táviratot; de a távirat tartalmának közlését nem követelheti. Végre a esődbe jutott egyén nevére érkezett küldeményeket a posta a esődtömeg-gondnoknak adja ki.

— **Rövid hírek.** — **Márton ludja.** A pozsonyi izraelita hitközség küldöttsége, ősrégi szokás szerint, e hó 12-én nyújtotta át a Márton ludját a budai kir. várpalotában a királynak. — **A borki katasztrófa** okát a vizsgáló bizottság tagjainak többsége határozottan a pálya rossz állapotában találta. — **Királynék atya,** Miksa bajor herceg e hó 14-én szélhűdés következtében 80 éves korában meghalt. — **A levelező lapok** használata ügyében azt a figyelmettestet közlik, hogy a posta nem szállítja el az olyan levelező lapot, melynek címoldalán a címzésen kívül bármiféle

más írott vagy nyomtatott közlemény olvasható. — **A megsebesült czári pár.** A legutóbb történt vasuti baleset alkalmával — mint a lapok írják — a czár és czárne is erősebb sérüléseket szenvedtek — **A hercegprímás könyvtára** bizonyonyal egyike a legnagyobbaknak az országban. A könyvtárról felvett jegyzék egész vaskos kötet, mely körülbelül 1880 oldalra terjed. — **Páris közelében** egy fegyvergyár nagy részben leégett. Emberélet ugyan nem esett áldozatul, de az anyagi kárt két millió frankra becsülik.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Z u h a n y. —

— **Templomkerülés.** A püspök lértedé a papról: — Tisztelendő ur! Vannak-e itt templomkerülők? — Jaj, méltóságos uram — mondá a pap — még feljé sem mennek itt a templomnak, nem hogy — kerülnek!

— **Szerencsétlen szám.** — Persze... persze... szerencsétlen szám a tizenhárom! Szent Kleofás! Jaj! hogy fáj a gyomrom! Ennek az a tizenhárom gombócz az oka, a melyet tegnap este ettem meg.

LEVELEZÉS.

Nagy-Kálma, 1888. nov. 12.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nagy-Kálnán f. hó 11-én ment végbe az ujonnan épült rerormált v. templom felavatása, használatra hivatalos átadása. Fokozta a gyülekezet örömet azon hir, hogy e ténykedés véghez vitelére ft. püspök urhoz — ígérete szerint — lesz szerencsénk, de ez, fájdalom nem teljesedett be.

Nt. Jókai Lajos barsi ref. esperes ur volt az ünnepi szónok, gyönyörűen kidolgozott egyházi beszédben kifejtette, hogy: miye a templom a keresztény embernek. Az ur sz. vacsorát nt. Varannai L. barsi lelkész ur nt. Pólya L. ölyvedi lelkész ur segédkezése mellett osztotta ki kevés híján 1000 hívőnek, kik a szomszéd községekből jelentek meg e ritka ünnepélyre. Végül a helybeli lelkész T. Somogyi L. ur olvasta fel az építés történetét rövid zárlatban. Keresztelés és eskettetés felek hiányában elmaradt.

Az ünnepély után a hivatalos vendégek egy része a tanítói lakon, más része az Esőy S. bormérésében rendezett ebéden jelent meg. Az igen kedélyesen folyt ebéd végén Tek. Nemessányi Miklós ügyvéd ur indítványára az új templomban felállítandó orgonára 20 ft gyűlt össze, mely összeghez indítványozó ur 10 fittal járult. Magyar szokás szerint a felköszöntőkben nem volt hiány! A tanítói lakon azután egy kis rögtönzött táncmulatsággal lett bevégezve az ünnepély.

Gondoskodott az előjáróság, hogy az egyház minden családjában emlékezetes legyen e nap, minden kézi munkás családfo 2, minden igaz munkával segítő családfo 4 liter bort kapott az egyház pénztára terhére.

Magasan (az az 35 nyaira) ragyog hát az ujonnan épült templom csillaga, hirdeti a n.-kálnai 343 ref. v. lakos munkásságát. 30 év óta gyűjtetett e czébra a pénz és gabona, és „ime az ige testé lőn”, a régen ápolgatott vágy teljesedésbe ment. Buzgón imádatja Istenét e nép, mert felvett szándékába megsegítette annyira, hogy kölesönt nem kellett felvennie, kitélt az összes kiadás az egyház pénztárából és a gyülekezet munkásságától.

Az új templom építését f. év április 16-án kezdte el a vállalkozó építész T. Sisák Gusztáv ur, és okt 15-ére teljesen elkészítette. Felhasznált az építéshez 267 k. m. kemény követ, 448 k. m. ladányi követ, 82 ezer db. téglát, 448 m. m. meszet, 15459 kgr. cementet, 5600 db. cserепet összesen 3814 ft 97 kr. értékben, melyeket az előjáróság házilag szerett be. Az építésnek az összes munkálatokért és a még be nem szerzett anyagokért 8850 firtot és 42 ft 36 kr. mint a leszámlolás után fizetendő többletet: így az egyház pénztárának valóságos készpénzkiadása az ujonnan épült templomára teszen 12665 ft 97 krt, mely összeghez a hívek által természetben teljesített igaz- és kézi munkák, napszámok értéke 1000 ft, és az ajándékban vett anyagok értéke 500 ft is hozzá számítandó.

Az építés felülvizsgálását okt. 19-én tek. Thaly J. kir. főmérnök ur teljesítette nt. Kulifay Gyula és nt. Varannai Lajos lelkész urak, mint egyházmegyei kiküldöttek és az összes előjáróság jelenlétében, mely alkalommal a leszámlolás a vállalkozó-építész és az egyház között teljesen elintéztetett a legjobb egyetértésben. Szivesen idézem a felülvizsgálati jegyzőkönyv utolsó pontját: „kijelentjük egyidejűleg alulírott felülvizsgáló bizottság, hogy a vállalkozó — Sisák G. — szerződésbeli kötelezettségének kifogástalanul megfelelt.”

A vidékről összejött vendégeinknek feltűnt a csinosan felépített templom mellett a tanítólak és iskola szerény volta. Ha Isten megessit bennünket, ezen a bajon is segíteni fogunk néhány év múlva.

Hazafiu üdvözlettel

Gunyiss Gy., tanító

Érdekes ítelet. Benedict A. J. dr. a „Reichs Medicinal-Anzeiger”-ben ezeket írja: Belém is, mint minden egyetemileg képzett orvosba, beoltották a speciális gyógyszerek elleni előítéletet. És valóban nem lehet előlött csodálkozni, ha figyelembe vesszük a káros és értéktelen patient-gyógyszerek számát, melyekkel elárasztják az egész világot és a melyeknek mindenható erőt tulajdonítanak. Gyakorlatom közben néhány rendkívüli sikerről értesültem a Varner-féle Safe-Cure használatáról, mindazáltal nem sokat adtam e hírekre. Egy eset azonban e preparátum nagy gyógyító erejét kétségtelenné tette előttem. A beteg nő már két ízben kapott görcsöket, a mi biztos jele a bekövetkezett mérgezésnek, számos orvos gyógyította, de a javulás legesekélyebb jele nélkül. A beteg nő férje, miután X. professzort és engem a súlyos betegség felől értesített, kérdezte, hogy mit szólnak a Varner-féle Safe-Cure-hoz. Miután ebből a szerből 21 üveggel bevett, a hölgy teljesen meggyógyult.

Evégből a Warner-féle Safe-Cure-t ajánlottam Bright-féle betegségekben, kronikás reumatizmusnál, köszvénynél és minden oly betegségnél, melyeknek oka a szervezetben és vérkeringésben jelenlevő sav, továbbá a gőngye vesék, melyek a hűgysavat nem tudják kiválasztani a vérből. Nagyon természetes, hogy kollégáimmal heves ellenzésre találtam, de ha egy orvos-kollégámat rábírtam a szer használatára, a siker nem maradt el és ő meg volt hódítva. — A Warner-féle Safe-Cure ára egy palackkal 2 ft és a legtöbb gyógyszerárban kapható. Rőpírat ingyen és franko küldetik; kérhetni e czimen: Warner H. fi. és társa, Pozsonyban. 11609.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: K ö n y a József, városkapitány.

Buza: m.-mázánként 7 ft — kr, 7 ft 20 kr. Kétszeres 5 ft 20 kr, 5 ft 30 kr. Rozs 5 ft. — kr. 5 ft 20 kr. Arpa 5 ft 50 kr, 7 ft 20 kr. Zab 4 ft. 70 kr, 4 ft. 80 kr. Kukorica 3 ft. 60 kr, 3 ft 80 kr. Bab 7 ft 40 kr, 4 ft. 60. kr. Lencse 6 ft 80 kr. — 7 ft Köles 4 ft — kr. 4 ft 50 kr.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet-nyilvánítás.

I.

Mindazon rokonok, barátok és ismerősök, kik szeretett jó anyánkat az örök nyugalom helyére elkisérni szivesek voltak részvétük által a pótolhatlan veszteség felletti fájdalomunkat ekkép is iparkodtak enyhíteni, — fogadják szívesen köszönetünket. A Gyászoló család nevében

Léva, 1888. nov. 12-én.

Tuka Antal.

II.

(Folytatás.)

Az idén az őszi gyűjtés alkalmával a „Stefánia-árva ház javára, — mint azt a gyűjtőiv alapján velünk az árva ház felügyelősége közli — adakoztak: Leidenfrost Aurélné 2 ft. Barbur Lászlóné burgonya és dió. N. N. 5 liter lencse 3 liter bab. Komzsik Lajosné 5 liter bab és 50 kr. Mercáder Lajosné babot. Novotny Imréné 1 ft. (Folyt. köv.)

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Jókai Mórnak a „Lélekidomát” című regényéből, mely Révai testvérek kiadásában mint a nagy-nevű író újabb regényének gyűjteményében ez idő szerint megjelenik, a kiadóhivatal legutóbb az 5. 7. füzeteket küldötte be nekünk. Csak a ki úgy ismeri hazák történetét, mint Jókai, — a kinek ég úgy kijutott a nemzet gyászából, mint a hogy szívvel lélekkel osztozott annak bánatában is, — csak a ki oly otthonos a budai várpalota termében, mint a mily közelből ismeri a nép baját, bánatát. — csak az ilyen író tarthatja tel szemünk előtt az ellentétli folytán is káprázató; de mindenesetre előbűző képeket, melyek e legújabb regényben mint a hős, a „lélekidomár” staffage-aként jelennek meg.

A kiadásnak egyik legfőbb előnye, hogy füzetekben jeleny meg, azt a legszerényebb ember is megszerezheti 20 kr. árával. — Előfizetni szándékozők forduljanak Nyitrai és Társa könyvkereskedéséhez Léván.

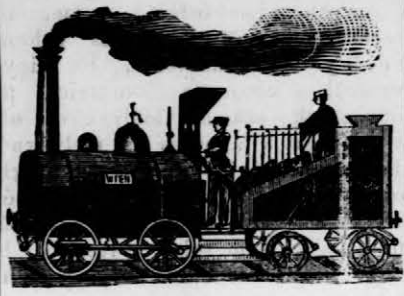
A legérdekesebb irodalmi újdonság ez idő szerint **Mikszáth Kálmán Almanachja.** E kis kötetecske, mely legjelesebb és legismertebb írónk novelláival „E novellák” — írja Mikszáth előszavában, „hű tükre a magyar elbeszélő irodalomnak, mely ki merem mondani, az összes irodalmi ágak közt a legnagyobb népszerűségű”. — **Jókai, Beniczky B. Lenke, Tóth Béla, Vadnay Károly, Gyarmathy Zs.-né, Berczik Árpád, Sebők Zs., Rákosi Viktor, Agai Adolf, Tolnay Lajos, Bársony István és végre Mikszáth Kálmán,** nevei, kikről a zamatos elbeszélések erednek, elég garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az, aki megveszi, egy pár igen kellemes órárt fog annak átolvásával magának szerezni. — Az izléses kiállított vászonkötésű könyv mely alkalmi ajándéknak is szolgálhat ára 1 ft és kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedésében, Léván.

A legelterjedtebb ifjúsági lap D o l i n a y Gyula szerkesztésében megjelenik **Hasznos Mulattató,** 16-ik évfolyamát eli ez, az ifjúság lelket nemestítő, tanítva szórakoztató lap, mely megérdemli, hogy rea minden család előfizessen. Ára 1/4 évre 1 ft.

Nyilttér.

Farbige Seidenstoffe von 85 kr. fl 7.65 per Meter (ca. 7000 verschiedene Farben und Dessins versendet roben- und stückweise sofortig das **Fabrik-Depot G. Henneberg.** (k. k. Hoflieferant.) Zürich Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto

Léván, a Kigyó-utczában a 30. számú ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos **Hlboki Alajos.**

A csatagabb betűvel jelzett szám az esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

Léva-Csata Esztergom-Nána			Esztergom-Nána Csata-Léva			Csata-Ipolyság			A vonatok érkezése.					
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:			Léváról:		
	I.	III.		II.	III.		II.	III.	ind.	érk.	ind.	érk.	ind.	érk.
Léváról . . . ind.	11.20	4.25	Budapestről . . . ind.	10.—	9.—	Csata . . . ind.	6.40	1.35	Bécsből . . . ind.	10.—	8.25	Léváról . . . ind.	11.20	4.25
Alsó-Várad . . .	11.43	4.48	Bécsből . . . érk.	12.12	11.16	Zalaba . . .	6.59	1.54	Pozsonyból . . .	12.37	10.—	Csatára . . . érk.	1.05	6.11
Nagy-Salló . . .	12.10	5.15	Esztergom-Nána ind.	5.—	12.20	Ipoly-Pásztó . . .	7.23	1.16	N.-Tapolcsányról . . .	7.12	7.12	Ipolyságra . . .	3.35	
Zeliz . . .	12.37	5.42	Kőhid-Gyarmat . . .	5.27	12.40	Bél . . .	7.37	1.29	Galántáról . . .	1.54	12.24	Esztergomba . . .	2.50	7.40
Csata . . . érk.	1.06	6.11	Kéménd . . .	5.47	12.58	Szakállós . . .	7.59	2.49	N.-Szombatból . . .	12.40		Vácra . . .	5.01	8.48
„ . . . ind.	1.27	6.34	Bény . . .	6.08	1.12	Visk . . .	8.20	3.08	É.-Ujvárról . . .	3.17	11.30	Budapestre . . .	6.—	9.30
Bény . . .	1.50	6.50	Csata . . . érk.	6.24	1.26	Ipolyság . . . ind.	11.15	4.25	Budapestről . . .		9.—	É.-Ujvárból . . .	14.42	12.24
Kéménd . . .	2.06	7.04	Csata . . . ind.	6.34	1.40	Visk . . .	11.43	4.53	Vácra . . .	9.59	9.59	Galántára . . .	5.28	1.59
Kőhid-Gyarmat . . .	2.28	7.20	Zeliz . . .	7.09	2.11	Szakállós . . .	12.07	5.17	Esztergomból . . .	5.—	12.20	N.-Szombatba . . .	3.17	
Esztergom-Nána érk.	2.59	7.40	Nagy-Salló . . .	7.46	2.48	Bél . . .	12.22	5.32	Ipolyságról . . .		11.15	N.-Tapolcsányba . . .	9.—	
Budapestre . . . érk.	6.—	9.30	Alsó-Várad . . .	8.11	3.09	Ipoly-Pásztó . . .	12.39	5.48	Csatáról . . .	6.34	1.40	Pozsonyba . . .	6.13	3.33
Bécsbe . . .	7.05	6.20	Léva . . .	8.35	3.27	Zalaba . . .	12.58	6.07	Lévára . . . érk.	8.35	3.27	Bécsbe . . .	7.05	6.20
	8.54	5.53				Csata . . .	1.15	6.24						

November 18.

H I R D E T E S E K.

47. szám.

!!! Etablissement Reutter!!!

Budapesten a m. k. operaszínházzal szemben.

a m. kir. államvasutak palotájában levő, volt RUSCHER

vendéglői összes helyiségeket bérbevettem

és ott elegáns berendezéssel, minden igényeknek megfelelő

vendéglőt nyitottam,

ahol finom izletes ételek sőt

kis adagu pecsenyék és ételek is kiszolgáltattak,

hogy ez által az étkezést minél olcsóbbá tegyem.

Az összes vendéglői helyiségeket — melyek a tágas ó stülű pin-
czei sörcsarnokból és az I. emeleten levő termekből állanak — újból ki-
tataroztattam és földszittetem. Miután e helyiségek eddig is a külföldiek
és az idegenek találkozási és gyűllyhelyét képezte, különösen ajánlom te-
hát vendéglőmet — ahol kipróbált szakácsokat alkalmaztam — a vi-
déli vendégek figyelmébe. Színházi elő-
adások után mindig frissen készült ételekkel szolgálok. Dréher
sört és legjobb borokat mérek. Kisebb társaságoknak külön kis termék
(chambre separée) állnak ingyen rendelkezésre.

Tisztelettel

Reutter Nándor.

2199. 1888. sz.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. bíróság mint tlkvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajta-
tának Hauran Márton végrehajtást szenvedő elleni 56
frt 39 kr tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási
ügyében Hauran Márton valamint a társtulajdonos
Szenessy szül. Hauran Mária és Hauran Péternek a
gr.-szöllősi 47. sz. tjkben A I. 1-6. és 7. szám a.
felvett fekvőségükre és a 49 sz. lakházakra 352 frt
továbbá az A + . sorsz. alatti fekvőségükre 116 frt
az A + 2 sorsz. a. fekvőségükre 56 frt az A + 4.

sz. alatti fekvőségükre 24 frt az A + 5 sorsz. alatti
fekvőségükre 16 frt az A + 6 sorsz. alatti fekvőségükre
48 frt az A + 7. sorsz. a. fekvőségükre 24 frt végre
Holka János és neje Oszgorus Máriaának a gr.-szöllősi
506 sz. tjkben A + 1 sorsz. a. fekvőségükre az árverést
8 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte
és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi
decz. hó 10-ik napján d. e. 6 órakor Gr.-Szöllős köz-
ségben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok
becsárának 10% -át vagyis a 47. ívben A I. 1 6. 7.
sz. a. 35 frt 20 kr. az A + 1 sorsz. a. 11. frt 60 kr,
az A + 2 sorsz. a. 5 frt 60 kr, az A + 4 sorsz. a. 1

frt 60 kr. az A + 6 sorsz. a. 4 frt 80 kr. végre az
506. sz. ívben A + 1 sorsz. a. 80 krt középvénben
vagy az 1881 LX. t. cz. 12. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz.
a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál ölléges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Léva, 1888. máj. 30.

A lévai kir. bíróság, mint tlkvi hatóság.

Gyenes József
kir. bíró.

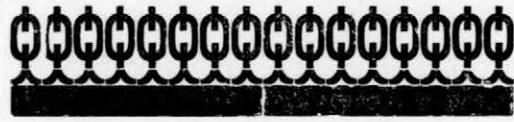
Faeladás.

Br. Nyári Béla bagonyai erdejé-
ben, országút mellett, igen jó helyen,
nagybott mennyiségű tölgyesfal épít-
let-, műszerszám és tűzifa, egyenként
és egészben eladó.

Eladás a helyszínen minden pén-
teken, azonkívül mindenkor alólírott-
nál Varsányban.

Varsány, 1888. nov. hó.

Hriastély Károly,
urad. intéző.

4577/1888. tlkvi szám.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírói kiküldött az 1881. évi LX. t. cz.
102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lé-
vai kir. járásbírósnak 1888. évi 2320 sz. végzésével
Patay Károly kis-peszeki lakos felperes részére Brányik
Antal, Frisch Adolf szódói lakosok alperesek ellen
701 frt 92 kr, s jár. erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás folytán nevezett alperesektől lefoglalt s

912 frtra becsült ingóságokra a lévai kir. járásbíró-
ságnak 4577/88. sz. kiküldő végzése folytán az árve-
rés elrendeltétvén, annak a helyszínen vagyis Szólón
leendő megtartására határidőül 1888 évi nov. hó 21.
napjának d. e. 9 órája tűzetik ki, a mikor a bíróság
letoglalt különféle gabonából álló ingóságok az 1881. 60
t. cz. 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek
középénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is
el fognak adatul.

Felhívatumk egyuttal mindazok, kik a lefoglalt
tárgyakra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügy-
eni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint el-
sőbbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szó-
val vagy írásban alólirt kiküldöttől 1881. 60. t. cz. az
111 §-a értelmében a különbbeni következmények terhe
alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Léva, 1888. nov. 8.

Besse Dezső.
kir. bírósági aljegyző.

718/1888. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX.
t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy
az ipolysági kir. bíróság 100. 1888. számú végzése
által Mogyoróssy L. L. és Stein cég javára Zmes-
kall Zsigmond ellen 211 frt 47 kr. töke, ennek
1888. év novemb. hó 15 napjától számítandó 6% ka-
matjai és eddig összesen 25 frt 87 kr. perköltség kö-
vetelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalm-
zóva bíróság lefoglalt és 350 frtra becsült sarju-
ból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatulak.
Mely árverésnek a 4111. 1888. sz. kiküldést ren-
delő végzése folytán a helyszínen, vagyis Egyház-Ma-
rónthon leendő eszközésére 1888. év nov hó 21. napján
d. e. 9 órája határidőül kitűzettek ahhoz a venni szán-
dókozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy
az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX.
t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron
alul is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szer-
int lesz kifizetendő.

Ipolyság, 1888. nov. 6.

Baig Mór
kir. bírósági végrehajtó.

ELŐLEGES HIRDETÉS.

A legközelebbi napokban II-dik évfolyamban jelenik meg a

BARSINAPTÁR

az 1889. évre. Több gazdasági és megyei érdekű közleményeken népies mulattató elbeszéléseken kívül a
legújabb adatok alapján összeállított

C Z I M T Á R T

tartalmazza, mely a megyében létező összes állami, megyei és városi tisztviselők, tan- és pénztintézetek
egyesületek, katonai és egyházi hatóságok, tanítók, községi jegyzők és előljárók névsorát a legpontosab-
ban tünteti fel. Az izléssel kiállított és ezimttárral bővített képes „BARSINAPTÁR“

Ára 40 kr.

A kisebb kiadású „Barsi Naptár“, melyből a ezimttár hiányzik 20 kr. Kapható és megrendelhető a naptárak kiadóinál:

Nyitrai és társa
könyv- és papirkereskedésében Léva.